

Parlementaire onderzoekscommissie
belast met het onderzoek naar
mogelijke disfuncties in het
strafrechtelijk onderzoek "Operatie
Kelk"

van

WOENSDAG 30 APRIL 2025

Voormiddag

Commission d'enquête
parlementaire chargée d'enquêter
sur d'éventuels dysfonctionnements
dans le déroulement de l'enquête
pénale baptisée "Opération Calice"

du

MERCREDI 30 AVRIL 2025

Matin

La réunion publique de commission est ouverte à 10 h 54 et présidée par M. Pierre Jadoul. De openbare commissievergadering wordt geopend om 10.54 uur en voorgezeten door de heer Pierre Jadoul.

Hoorzitting met de heer Stefaan De Clerck, gewezen minister van Justitie.
Audition de M. Stefaan De Clerck, ancien ministre de la Justice.

Le **président**: Chers collègues, nous recevons M. De Clerck, que je remercie pour sa présence à nouveau.

Monsieur De Clerck, je ne dois pas vous faire la lecture préliminaire à la prestation de serment, puisque vous avez prêté serment lors de votre première venue et êtes par conséquent toujours couvert par le même serment. Je ferai donc l'économie de mon petit couplet que je répète au démarrage de chaque audition.

Je vous cède directement la parole pour les éléments complémentaires que vous souhaitez partager avec nous, avant que les membres de la commission n'interviennent.

Stefaan De Clerck: Mijnheer de voorzitter, ik ben graag blijvend ter beschikking van deze commissie, zoals ik ook blijvend ter beschikking ben geweest van de Hoge Raad voor de Justitie (HRJ), waar ik ook al uren het hele dossier en mijn houding daarin heb toegelicht. Het verslag van de Hoge Raad is er, en op basis daarvan werkt u verder.

In de vorige vergadering heb ik mijn standpunt uiteengezet en heb ik verteld op welke manier ik 15 jaar geleden ben tussengekomen als minister van Justitie. Ik moet dat niet herhalen, maar op het einde kwam de vraag naar de betekenis van het woord "verhelderen". De vraag was: "Verhelder

eens wat de procureur-generaal bedoelde met de uitspraak dat het "verhelderend" was."

Ik heb die stukken intussen gekregen, want ik had die niet in mijn bezit. Ik heb ze bekeken, het gaat inderdaad om een brief van procureur-generaal de le Court, die op 17 augustus 2010 het volgende schreef: "Aansluitend bij ons aangenaam en verhelderend onderhoud in uw kabinet op 16 augustus 2010..." Dat is dus het verhelderende gesprek van 16 augustus 2010.

Ik moet toegeven dat ik mij over de concrete omstandigheden waarin wij dat gesprek op mijn kabinet hebben gevoerd, niets herinner. Ik heb alleen vastgesteld dat het de eerste werkdag was na enkele dagen vakantie. Het was blijkbaar op een maandag.

Als ik mij terug inleef in de periode waarin we gewerkt hebben, denk ik dat er eigenlijk maar een element naar voren gekomen kan zijn. Dat heb ik altijd zo aan gevoeld, en dat vind ik ook vandaag nog een beetje frustrerend. Ik heb dat de vorige keer al uitgelegd. Het gaat over de wijze waarop ik de verbinding heb proberen te maken met de commissie-Adriaenssens en de 500 slachtoffers die zich daar hadden aangemeld. De brug die ik heb proberen te slaan tussen die professionele commissie onder leiding van professor Adriaenssens en het openbaar ministerie en Justitie, werd vernietigd. Dat was voor mij een bijzonder ongelukkige en frustrerende situatie. Ik heb dat toen zeer scherp aan gevoeld. Uiteraard heb ik onmiddellijk na de huiszoeking van 24 juni gezegd dat Justitie het primaat heeft. De onderzoeksrechter heeft het recht en kan initiatieven nemen. In al mijn werkzaamheden ervoor, in de context van de slachtofferbehandeling en de slachtofferzorg, was net geprobeerd om de harde en gesloten Justitie opener te maken, om die multidisciplinair te maken en verbindingen te maken. De poging die ik in dit dossier heb

ondernomen om de commissie-Adriaenssens in verbinding te brengen met Justitie en om daarrond een regeling van werkzaamheden te organiseren, werd spijtig genoeg onderuitgehaald. Dat was voor mij frustrerend.

Overigens, als ik de documenten bekijk die mij werden bezorgd door de secretaris van deze commissie, dan zie ik dat in de eerste brief die vanuit mijn kabinet is vertrokken op 24 juni, wordt gevraagd wat er zal gebeuren met de commissie-Adriaenssens en met de werkgroep die binnen het College van procureurs-generaal is opgestart om die werkzaamheden te volgen. Dat is de eerste vraag van Paule Somers, die hier ook voor jullie een toelichting heeft gegeven. Dat is de eerste brief die uitgegaan is van het kabinet. Ik zie doorheen alle briefwisseling dat dit voortdurend de vraag is geweest.

Ik heb nooit een vraag gesteld, ik heb nooit een tussenkomst gedaan ten voordele van..., ik ben nooit gecontacteerd door de kerk of door enige autoriteit. Maar ik was wel zeer begaan met de 500 slachtoffers die zich plotseling massaal meldden bij Adriaenssens en waarbij iedereen zich afvroeg waarom ze zich nooit eerder hadden gemeld. Ik vond dat een moment bij uitstek om ertoe op te roepen om die professionelen in de commissie in een juiste relatie met Justitie te laten samenwerken, om slachtoffers maximaal te verzorgen en samen met hen te zoeken naar oplossingen.

De zorg voor slachtoffers zit niet alleen bij een harde, offensieve Justitie waarbij men procedures moet winnen. De zorg voor de slachtoffers en ook de zorg van Justitie moet erin bestaan dat die slachtoffers op de juiste manier het justitiële meebeleven en gerechtelijke uitspraken kunnen bekomen, maar ook dat dit mee begeleid wordt door de multidisciplinaire aanpak die altijd geclaimd werd. Het was het resultaat van de werkzaamheden in het kader van de zaak-Dutroux die ik heb meegemaakt. Zoals ik reeds eerder gezegd heb, hebben we dan in het koninklijk paleis een commissie geïnstalleerd om advies te geven over de omgang met slachtoffers. Ik heb die conclusies vorige keer herhaald en dat is een ander type strafrechtelijk beleid, met het oog op een geïntegreerde aanpak van slachtoffers en het slachtoffer als referentiepunt in een procedure, eerder dan een slachtoffer dat louter door harde justitiële strafrechtelijke procedures gevat wordt.

Dit kan niet anders dan het gesprek en het debat geweest zijn dat ik met de le Court heb gevoerd. Ik stel eigenlijk ook wel vast dat, als ik dat nu nog even herbekijk, dat er veel strijd is geleverd tussen de kerk en Justitie en tussen de advocaten van de

kerk en de advocaten van de slachtoffers. Terugblikkend op het verloop van de hele procedure, denk ik dat in de commissie-Adriaenssens iedereen het er van bij het begin over eens was dat dit niet tot de saisine behoorde, dat het eigenlijk een te brutale aanpak was en dat die inbeslagname van al die dossiers ook onmiddellijk is beantwoord in de tussenkomst in de arresten van het KI.

Daarmee is er echter geen rechtzetting van die commissie gebeurd. De commissie is opgedoekt. De dossiers waren in beslag genomen en het gehele vervolgverhaal dat had kunnen worden opgebouwd rond die commissie, bleek dus niet meer mogelijk. Dan heeft ook professor Adriaenssens beslist om te stoppen met de opdracht.

Als u mij vraagt wat het verhelderend onderhoud inhield, dan was dat mijn andere visie over de aanpak van Justitie ten aanzien van slachtoffers, in het bijzonder het lot dat de commissie-Adriaenssens heeft moeten ondergaan en mijn mislukte poging om dat via een samenwerkingsformule, een regeling van werkzaamheden, te vatten. Dat is mislukt.

Het strafrechtelijk beleid, zoals ik dat op het oog had, is niet mogelijk gebleken. Ik heb mij daar moeten bij neerleggen. Justitie, de vorderingen van het openbaar ministerie en de onderzoeksrechter primeren. Dat is evident, maar dat was toch even frustrerend voor mij, vooral vanwege het feit dat ik met die regeling werd beschouwd als een verdediger van louter de kerkelijke belangen, terwijl het voor mij manifest ging over die 500 slachtoffers die zich eindelijk hadden aangemeld bij Adriaenssens.

Dit is mijn toelichting. Evident moet het hierover zijn gegaan, want dit was mijn enige zorg in die hele periode. In alle andere elementen van briefwisseling zie ik dat ik telkens weer terugkom naar de vraag wat we moesten doen met die commissie en met de magistraten die aangeduid waren in die regeling van werkzaamheden. Dit is dus niet mogelijk geweest door een gebrek aan samenwerking binnen het openbaar ministerie. Het verslag van de Hoge Raad voor de Justitie maakt ook duidelijk dat er daar problemen zijn ontstaan.

Dat is mijn benadering. Ik herhaal dat ik nooit enige tussenkomst heb gedaan op basis van instructies, contacten of vragen van de kerkelijke autoriteiten. Ik ben ook nooit tussengekomen in de Justitie om instructies te geven dat dit of dat zou moeten gebeuren. Mijn enige zorg is altijd geweest wat er gebeurde met de slachtoffers, in het bijzonder met degenen die zich hadden aangemeld via de

commissie-Adriaenssens in het kader van het bredere beeld dat ik op dat ogenblik had van een goedwerkende Justitie. Dit is nog eens de herhaling van wat ik tijdens mijn vorige passage heb gezegd.

Ik weet niet of er andere vragen zijn in verband met die correspondentie, maar ik dacht dat het essentieel was om een en ander te verhelderen. Ik heb dat verhelderd op mijn manier, vanuit mijn toenmalige denkwereld, zoals ik dat overigens nog steeds intrinsiek aanvoel, tot vandaag.

De **voorzitter**: Bedankt, mijnheer De Clerck. Het woord is aan de leden van de commissie.

Sophie De Wit (N-VA): Mijnheer De Clerck, bedankt dat u opnieuw naar onze commissie bent gekomen.

Ik stel u eerst een praktische vraag. Bij uw vorige getuigenis zei u dat u een tijdlijn zou samenstellen met alle contacten die hebben plaatsgevonden. Is die tijdlijn intussen beschikbaar?

Stefaan De Clerck: Ik heb geen andere tijdlijn dan de correspondentie die ik zie. Ik heb geen andere tussenkomsten gedaan, enzovoort.

Ik verwijs ook naar wat mevrouw Somers heeft verteld, die het dossier duidelijk behandelde op het kabinet.

Sophie De Wit (N-VA): Mevrouw Somers heeft haar getuigenis grotendeels afgelegd op basis van de vele herinneringen die ze nog had, want zij had zelf natuurlijk niet veel documenten. We zullen de tijdlijn aan de hand van de correspondentie moeten reconstrueren.

Mijnheer De Clerck, ik wil u graag een citaat voorleggen. U zegt dat u voornamelijk de belangen van de slachtoffers voor ogen had. Dat begrijp ik, want dat is ook ons uitgangspunt en dat is heel logisch. Alleen is dat niet altijd zo gepercipieerd. Ik geef u gewoon even mee wat meester Van Steenbrugge heeft verklaard tijdens een hoorzitting. Ik citeer: "Minister De Clerck heeft wel uitwisselingen met het parket-generaal gehad. Het openbaar ministerie is ook een procespartij, maar de procespartij van de slachtoffers, de meest geschade partij, daar heeft de minister toch zijn best voor gedaan om hen volledig in het ongewisse te laten. Dat zou ik toch eens aan minister De Clerck willen zeggen. Wat was de reden van de minister om ons in de kou te zetten?"

Ik leg u dat citaat ook voor omdat het mij opportuun lijkt dat u de mogelijkheid krijgt om daarop te reageren.

Meester Van Steenbrugge heeft ook aangeklaagd dat de eerste twee KI-arresten, die van 13 augustus en 9 september 2010, wel onmiddellijk aan u werden overgezonden, maar blijkbaar niet aan de slachtoffers. Het ging toen over de oproeping. Meester Van Steenbrugge heeft daarover verklaard, en ik citeer opnieuw: "Het is mij geheel onduidelijk waarom de minister naar de procureur-generaal moest telefoneren om te interveniëren. In 38 jaar tijd heb ik ook nooit meegemaakt dat men zo'n multiconfessioneel team moest samenstellen en dat die twee arresten dan snel naar de minister gestuurd moesten worden. Dat is vreemd." Ik had daarop gewoon graag uw reactie gekregen.

Stefaan De Clerck: Zodra de huiszoeking gestart is, was het duidelijk dat alle procedures binnen de gerechtelijke wereld werden afgehandeld en werden alle gehouden tussenkomsten, zowel van meester Keuleneer (twee keer), als van meester Van Steenbrugge (twee keer) onmiddellijk aan de procureur-generaal bezorgd. Ik heb daarbij geen instructies te geven. In het kader van individuele, concrete dossiers is dat immers de enig mogelijke houding van een minister van Justitie. Ik ben namelijk geen deel van de procedure. Ik ben geen procespartij. In algemene termen is het de opdracht van een minister van Justitie om geen partij te zijn.

Ik heb dat dus iedere keer doorgespeeld. Mevrouw Somers heeft ook uitgelegd dat die eerste tussenkomst van Van Steenbrugge met een speciale koerier werd afgegeven, zodat het op tijd beschikbaar zou zijn bij de procureur-generaal in het kader van het feit dat er zittingen zouden zijn die werden vermeld in de brief van Van Steenbrugge. We wilden er dus voor zorgen dat het openbaar ministerie voldoende op tijd zou worden verwittigd van het feit dat ik een brief had gekregen. Ik kon en moest trouwens geen gevolg geven aan die eerste brief. Dat was te regelen door Justitie, met de verschillende functies van zetel en OM en op de verschillende niveaus van de KI en Cassatie.

De tweede brief die hij heeft gestuurd over de injunctie, heb ik ook bezorgd. In de brief werd gevraagd of ik als minister beroep zou aantekenen. Dat kan niet anders worden begrepen als dat de schrijver van de brief er niet bij was, niet akkoord ging en beroep zou aantekenen. Voor alle zekerheid stuurde hij mij als minister een kopie van al zijn brieven. Er zijn toen immers blijkbaar heel veel brieven rondgestuurd. Hij heeft dus ook een brief naar mij gestuurd, die ik onmiddellijk heb bezorgd aan het openbaar ministerie.

Ook daar is het weer duidelijk dat – en dat is ook

een stelling over het positief injunctierecht –, wanneer een dossier lopende is en in handen is van Justitie, het openbaar ministerie, partijen en diverse anderen, het niet past dat een minister van Justitie in het dossier optreedt. Ik heb dus onmiddellijk de mededeling gedaan aan het openbaar ministerie voor verder goed gevolg.

Waarom zijn de arresten doorgestuurd? Ik stel eveneens uit de briefwisseling vast dat ze vertrouwelijk werden medegedeeld. Ik heb inderdaad voortdurend om informatie gevraagd en heb dat voortdurend moeten doen, gewoon omdat ik vragen kreeg van de media, de politiek en andere en een positie moest innemen. Die informatie was echter voortdurend heel beperkt. Er is heel weinig informatie gegeven. Er is ook een hele discussie geweest over het embargo en het niks zeggen. Dat embargo was er echter tegenover de media en niet tegenover de minister.

De informatie werd mij dus medegedeeld. Ik heb ze zelf aan niemand meegedeeld, zelfs niet aan de regering. Ik heb de informatie gewoon gevraagd om te weten en om mij te oriënteren. Binnen het geheel van de activiteiten zijn die documenten mij bezorgd. Ik heb het embargo dus niet geschonden. Ik heb daarvan ook geen misbruik gemaakt.

Uw laatste punt vind ik een element dat ik ook in het verslag van de Hoge Raad voor de Justitie heb ontdekt, over het multiconfessionele verhaal. Ik lach daar even om, omdat ik me afvraag hoe men een multiconfessioneel team van magistraten samenstelt. Hoe doet men dat? Wat is dat? In elk geval is het mij totaal vreemd.

Dat er discussie was tussen magistraten is toch voldoende duidelijk gebleken uit het hele dossier. Wie het verslag van de Hoge Raad leest, ziet dat en voelt dat. Dat wordt daar bevestigd, maar ik heb geen enkele commentaar te geven. Ik heb niets te maken met het feit dat op een bepaald moment een multiconfessionele equipe zou zijn samengesteld. Ik vind dat alleen vreemd, maar het bevestigt blijkbaar dat binnen de gerechtelijke wereld die elementen geleefd moeten hebben. Dat is evenwel iets wat mij als minister van Justitie vreemd was, en is. Het is dus zeker niet op mijn vraag of op mijn instructie, dat zoiets is gebeurd.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Dank u wel, mijnheer De Clerck, voor uw komst. We hebben de vorige keer al een aantal vragen gesteld over de contacten die er waren tussen u, of uw kabinet, en de procureur-generaal, of het parket-generaal.

U was verrast omdat u geen zicht had op de briefwisseling in de werkkaften. U hebt de kopieën gekregen. Dus u kunt nu zelf zien welke

briefwisseling er geweest is, welk faxverkeer, en dergelijke meer. Mijn aanvoelen is dat die contacten heel nauw waren. U hebt daar misschien een andere visie op, maar bijvoorbeeld de brief van 17 augustus van de procureur-generaal aan u begint met: "Aansluitend bij ons aangenaam en verhelderend onderhoud in uw kabinet op 16 augustus..." U kreeg een kopie van het arrest van de KI van 13 augustus 2010. Op dat moment wisten de slachtoffers nergens van. U had een kopie van dat arrest. De slachtoffers niet. Vindt u dat normaal?

Dat gebeurde een tweede keer op 9 september. Er was een arrest van de KI van 9 september 2010. Wat zien we? De heer de le Court schreef u een brief waarin hij het volgende zei: "Ingevolge het telefonisch verzoek van heden, van mevrouw Somers, adjunct-directrice van uw strategische cel, betreffende de hoger vermelde aangelegenheden, heb ik de eer u bijgaand ten strikt vertrouwlijken titel een afschrift te laten geworden van het arrest." Dat gaat over het tweede arrest van 9 september.

Iemand van uw kabinet vroeg dat aan het parket-generaal en dezelfde dag kreeg u het ten vertrouwlijken titel. Niemand wist af van die arresten. De pers wist het niet, de slachtoffers wisten het niet op dat moment, maar u wel. U zei daarnet dat u wel informatie moest hebben, omdat u daarover werd bevraagd. Dat klopt niet, hé? Het was nog niet geweten.

Stefaan De Clerck: Toch wel, er waren lekken.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Nee. De pers wist niks over de arresten van augustus en september. De advocaten van de slachtoffers wisten het niet. Zij waren onwetend, dus op dat moment kon u niet bevraagd zijn geweest over de arresten van de KI. De heer Van Steenbrugge heeft heel helder uitgelegd hoe hij elke week naar de griffie ging om te vragen of er misschien een uitspraak was die betrekking had op de zaak. Voor mij is het dus heel helder dat er wel een communicatie was, los van wat u als minister als normale communicatie zou kunnen zien.

Op een bepaald moment werd er een parlementaire vraag ingediend door de heer Giet van de PS. Die vraag kwam binnen op uw kabinet, waarop u ze doorstuurde naar de procureur-generaal met de vraag om input te krijgen om daarop te antwoorden. Dat is normaal. De twee arresten van de KI daarentegen waren niet gekend. Zij waren geheim, behalve voor u. Vindt u dat normaal, mijnheer De Clerck? Dat is toch niet normaal?

Stefaan De Clerck: Ik vind dat niet abnormaal.

Eigenlijk is er veel contact. Er is altijd veel contact tussen de minister van Justitie, het openbaar ministerie en normaal de procureur-generaal, omdat er voortdurend vragen, dossiers en elementen zijn die dat vereisen. Er zijn ook voortdurend vergaderingen, er is voortdurend een bespreking van het strafrechtelijk beleid.

Ik zat hier met een debat met het College van procureurs-generaal, waar ik... Ik heb de commissie-Adriaenssens naar Justitie gebracht. Ik heb het initiatief genomen om aan de heer Adriaenssens te zeggen dat hij met het openbaar ministerie moest samenwerken. Ik heb hem bij mij op het kabinet uitgenodigd om te zeggen dat hij met hen moest praten.

Er bestaat een proces-verbaal van die moeilijke vergadering om de brug te maken tussen het werk van... Ik zat tegelijkertijd van bij het begin met de vraag aan het openbaar ministerie en de procureurs-generaal om onmiddellijk een werkgroep op te richten, want er zouden debatten komen: het statuut van de kerk, het biechtgeheim, het beroepsgeheim, de complexiteit van seksuele delinquentie, zoals we het vroeger ook al meegemaakt hadden... Er zouden problemen komen, er zouden vragen komen over hoe we dat zouden aanpakken, niet in het individuele dossier *as such*, maar over het beleidsmatige. Daarom zijn er dus zeer veel contacten.

Het College van procureurs-generaal kwam op een bepaald ogenblik met een standpunt, met een regeling van werkzaamheden en ik maakte dat bekend, omdat ik vond dat het publiek moest worden gemaakt en dat dat transparant moest zijn. Ik wilde transparant zijn over heel die aanpak. Op het moment dat dat gebeurt en dat ik word geframed met de woorden "Dat is Justitie voor de kerk", wordt dat huiszoekingsbevel gegeven en wordt met die zeer extensieve – al dan niet overdreven – *saisine* een huiszoeking georganiseerd.

Ik zat dus volledig in een sfeer waarin vragen gesteld werden als: op welke manier kan het openbaar ministerie, het College van procureurs-generaal, de federale procureur, de procureur-generaal werken?

Wanneer ik de eerste brief herlees – de brief van 24 juni, geschreven door Paule Somers en die ook in het dossier zit – dan was de vraag wat er gebeurde met de commissie en met de 500 slachtoffers. De tweede paragraaf ging over de werkgroep en of die zou samengeroepen worden. In de verdere briefwisseling ging het voortdurend daarover.

De problematiek met betrekking tot Adriaenssens speelde in mijn kabinet, in mijn hoofd, vanuit mijn aanpak van het strafrechtelijk beleid een centrale rol. Was het dan abnormaal dat er zoveel contacten waren? Nee, ik denk dat dat noodzakelijk was, omdat ik de brug was tussen Justitie en de buitenwereld, en dat ik daar mijn rol in moest spelen.

De arresten werden mij bezorgd, maar ik heb me nooit de vraag gesteld of die ook aan andere partijen bezorgd werden. Ik heb die gekregen, maar ik heb die niet publiek gemaakt of aan de media doorgegeven. Ik heb het embargo gerespecteerd. In de media werd evenwel de vraag gesteld wat er eigenlijk aan het gebeuren was. Daarvoor zou u de media en diverse publicaties opnieuw moeten consulteren. De slachtoffers vroegen ook wat er met hun dossier gebeurde, want die hadden gevraagd om niet naar Justitie te gaan. Ze wilden wel meewerken aan de commissie, maar ze wilden niet dat het dossier naar Justitie ging. Maar dat was net wel gebeurd.

Er werden dus vragen gesteld, er waren berichten in de media. Er werd gezocht naar antwoorden, maar er kon niet worden geantwoord, want er was geen arrest. Ik moest dus bufferen en had in die zin een moeilijke tussenpositie: ik moest de zaak onder controle houden, maar kon tegelijk niet voluit spreken.

Ik denk dus dat het op zich niet abnormaal is dat dit gebeurd is. Ik denk niet dat daaraan iets te verwijten valt.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Mijnheer De Clerck, u zegt steeds hetzelfde.

Stefaan De Clerck: Ja, maar u gelooft mij niet. Dat is uw probleem en niet mijn probleem. Ik weet waarvan ik overtuigd ben.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Ik weet niet of het mijn probleem is en niet het uwe.

Stefaan De Clerck: U aanvaardt mijn uitleg niet.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): U spreekt steeds over het strafrechtelijk beleid en ik ben het ermee eens dat u als minister van Justitie inderdaad contacten hebt met het College van procureurs-generaal, met procureurs-generaal over het strafrechtelijk beleid. U kunt echter toch niet ontkennen dat de briefwisseling waaruit ik concreet geciteerd heb, niets te maken heeft met het strafrechtelijk beleid, maar over een heel concreet strafdossier gaat. U kreeg een kopie van een arrest van de KI dat niet gekend was in de media op dat moment, noch door de slachtoffers,

noch door de advocaten van de slachtoffers, alleen door u. U vroeg dat op. Dat heeft niets met het strafrechtelijk beleid te maken.

Stefaan De Clerck: Ik heb de stukken gelezen, die mij bezorgd werden. Ik stel bijvoorbeeld ook vast dat er op 16 augustus een brief kwam om te zeggen dat een medewerker van de strategische cel meer informatie vroeg. Er wordt gezegd dat er een weigering was van de onderzoeksrechter om te communiceren over de inhoud. Wij werden echter wel gesolliciteerd door de media en later ook door de regering. Er werden vragen gesteld, onder andere door de heer Giet. Men zou nog eens moeten zoeken in de archieven van de Kamer om te bekijken wanneer welke vragen werden gesteld.

Ik denk echter niet dat het abnormaal is dat zoiets meegedeeld wordt. Er was een embargo ten aanzien van de media en ik heb dat ook gerespecteerd.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Het blijft een dovemansgesprek, maar u kunt natuurlijk niet geconsulteerd worden of aangesproken worden over de inhoud van arresten, wanneer die arresten nog niet zijn gekend, behalve door u, door de KI en door de procureur-generaal. Dat is mijn punt. U blijft altijd uw lijn aanhouden dat dat gewoon vragen ter informatie waren.

Ik heb de vorige keer ook verwezen naar een andere brief die u op 6 oktober hebt gestuurd. Op een bepaald moment heeft onderzoeksector Wim De Troy toestemming tot inzage in het strafdossier gegeven. U schreef toen een brief naar de procureur-generaal: "Très urgent. La presse révèle que le juge d'instruction Wim De Troy aurait donné à Walter Van Steenbrugge, avocat, (...)".

Toen vroeg u: "Pourriez-vous m'indiquer si ces informations sont exactes et quelle est votre analyse de la situation? Sur quelle base juridique, où, par qui et quelles pièces sont-elles consultées? Le cas échéant, je vous remercie de m'informer des initiatives éventuelles que vous prendriez."

U vroeg niet zomaar of het bericht dat u in de krant had gelezen, klopte. Neen, u vroeg op het einde om u op de hoogte te houden van de mogelijke initiatieven die de procureur-generaal zou nemen. De procureur-generaal antwoordde u, vrij uitgebreid: "Il me paraît, en effet, que (...)".

Dat was dus geen communicatie zoals bij een verzoek om in het kader van een parlementaire vraag een stand van zaken te geven. Neen, eigenlijk vroeg u om actie te ondernemen. Dat blijkt toch uit die briefwisseling. Dat is geen briefwisseling om wat informatie op te vragen. U

hebt die briefwisseling ook gezien. Wat is uw reactie daarop?

Stefaan De Clerck: Het openbaar ministerie is wijs genoeg om te oordelen wat het moet doen. In die brief staat geen enkele instructie. Ik wil, om te beginnen, nog eens terugkeren naar hetzelfde punt. Toen ik de brief schreef, verwees ik naar de media: "La presse révèle..." Er waren dus wel lekken. Er zijn ook op andere momenten lekken uit het dossier geweest, maar ook hier in verband met de consultatie van de dossiers. Ik heb wel degelijk...

Un droit de consulter les pièces saisies parmi lesquelles les 475 dossiers de la commission Adriaenssens.

Het ging dus alweer om de problematiek die hier blijkbaar wat tussen de plooiën valt. Die 475 in beslag genomen dossiers werden gewoon beschikbaar gesteld en dat kwam in de media. Dan had ik de reflex – met de gevoeligheid voor de werking van de commissie-Adriaenssens die ik u al herhaaldelijk heb beschreven – om te vragen wat er gebeurde en om me daarover te informeren. De vraag of dat juist was, hoe men dat analyseerde en *sur quelle base juridique* en of dat al dan niet toegankelijk was, mocht ik toch wel stellen, me dunkt.

Le cas échéant, je vous remercie de m'informer des initiatives éventuelles que vous prendriez.

De procureur-generaal oordeelde wat daarmee moest gebeuren, maar ik had de terechte zorg voor die 475 slachtoffers die bij de commissie Adriaenssens terechtgekomen waren en van wie de dossiers in beslag genomen waren, ook van diegenen die gezegd hadden dat ze niet wilden dat er andere dingen met hun dossier gebeurden.

Was dat een terechte zorg, ja of neen? Voor mij was dat een zorg en dat dat in de media kwam – ik spreek alleen over de commissie-Adriaenssens opnieuw – was voor mij een bijzondere gevoeligheid. Ik was daar zeer door gefrustreerd. Ik heb de prioriteit van de gerechtelijke aanpak uiteraard moeten toegeven. Ik heb nederig moeten toegeven dat mijn andere visie niet functioneerde, niet aanvaard werd, maar wel de harde, centrale aanpak. Het was dus aan de procureur-generaal om te oordelen hoe hij daarmee omging, maar ik mocht daarover wel vragen stellen.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): We zullen daar onze conclusies uit trekken, maar het ging wel om de beslissing van een onderzoeksrechter die toestemming gaf voor inzage. Daar bemoeide u zich mee. Hoe ver kan een minister gaan in het

bevragen, insinueren, suggereren van acties? Eigenlijk suggereerde u letterlijk dat u het niet eens was met wat daar gebeurde en u vroeg om het uit te leggen. Op welke juridische basis was dat gebeurd? Eigenlijk informeerde u ook naar welke initiatieven er zouden worden genomen.

Stefaan De Clerck: Dat is toch de logica zelf, dat ik vroeg op welk dossier...

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): In een concreet dossier, als minister van Justitie?

Stefaan De Clerck: Ja. Een minister van Justitie kan toch vragen op welke basis... Als dat in de media stond, dan kon men toch wel vragen waarom dossiers die nooit bij Justitie hadden moeten terechtkomen, die het voorwerp uitmaakten van een procedure, publiek werden gemaakt. Ze beroerden de publieke opinie, iedereen wist het, het stond op stelten.

Wat voor mij essentieel was, is dat men over 475 slachtoffers die hun dossier aan de commissie Adriaenssens hadden bezorgd, kon lezen in de krant. Was dat die mensen hun bedoeling? Was het normaal dat die dossiers daar waren en geconsulteerd werden? Op welke basis was dat en wat deed men daarmee?

Toen kende ik het verhaal niet zoals het nu beschreven staat in het verslag van de Hoge raad voor de Justitie, maar achteraf ziet men wat er gebeurde met dat embargo, met procedures daarrond et cetera, et cetera? Dat waren zaken waarvan ik niet op de hoogte was op dat ogenblik, helemaal niet, en waarbij ik dus vroeg om me uitleg en informatie te geven, want in de media stond van alles. Ik denk dat er ook slachtoffers waren die zich gemeld hadden, die om uitleg vroegen en die aangaven dat ze niet wilden dat hun dossier open en bloot beschikbaar werd voor anderen.

Voor mij was dat een normale, verantwoorde vraag. Als men dat niet meer mag doen als minister van Justitie ten aanzien van de procureur-generaal, die zelf wel zal oordelen wat hij antwoordt en wat er is... Hij had de zaak onder controle en was mijn contactpersoon. Als ik aan iemand een vraag moest stellen, was het wel aan hem. Ik heb dat dus op de juiste manier gedaan, denk ik.

Dat was geen inbreuk op eender wat en dat was helemaal geen instructie. Het openbaar ministerie is wijs en sterk genoeg om zelf te oordelen op welke manier het initiatieven neemt of niet neemt. Als een minister van Justitie zich zou moeien, zal het zelf wel weten dat het moet stoppen. Vanuit mijn kabinet met Paule Somers was dat heel

duidelijk. Zij wist heel helder wat de limieten waren van de bevoegdheid van de minister en wat de bevoegdheid van het openbaar ministerie was. Dat was heel streng en er werd heel nauwkeurig gecontroleerd om op dat punt geen fouten te maken.

Christoph D'Haese (N-VA): Ik heb een heel factuele vraag. Ik wil het niet hebben over wat u als minister vernam uit de media, maar wel uit die arresten. De arresten die u op een bepaald ogenblik in handen kreeg, waren dat getekende arresten of waren dat projecten? Dat is mijn eerste vraag.

Ik heb ook een tweede vraag. Hoe zijn die u ter kennis gebracht? Werd dat u betekend? Hebt u dat via een deurwaarder gekregen of via een brief? Hoe bent u aan die arresten geraakt? Hoe zijn die bij u op uw bureau beland?

Stefaan De Clerck: Ik heb daarover geen speciale informatie. Ik denk dat er één per brief (...) werd meegedeeld. Dat blijkt uit de correspondentie. Of dat getekend was of niet... Ik heb dat dossier niet meer bij mij. Ik kan daarover dus geen concrete informatie geven. Als ik de correspondentie bekijk, zie ik dat er op een bepaald ogenblik een begeleidende brief was om te zeggen dat het daarbij werd meegedeeld. Dus dat werd per brief meegedeeld.

Christoph D'Haese (N-VA): Maar u was op dat moment geen partij in de zaak?

Stefaan De Clerck: Nee, maar als minister van Justitie had ik wel een relatie met de... Het embargo was een embargo ten aanzien van de buitenwereld, het publiek en de media. Er was druk om te weten wat er gebeurde. Ik heb...

Christoph D'Haese (N-VA): De kennisgeving van de arresten van de KI is echter wettelijk geregeld.

Stefaan De Clerck: Dat werd strikt vertrouwelijk meegedeeld. Ik heb dat ook vastgesteld. Het eerste arrest is mij blijkbaar meegedeeld. Van het tweede arrest is er een spoor met die brief, maar van het eerste arrest weet ik niet meer op welke manier het mij werd bezorgd.

Mijn vraag aan het openbaar ministerie was voortdurend wat er moest worden gedaan met het verhaal-Adriaenssens. In het eerste arrest is over het verhaal-Adriaenssens meteen een uitspraak gedaan. Dat was belangrijk om te weten. Het openbaar ministerie en de procureurs-generaal zaten ook zelf verveeld met de situatie. Er was immers een initiatief genomen waarvan ze niet op de hoogte waren. Uit het verslag van de Hoge

Raad voor de Justitie blijkt dat het College van procureurs-generaal en de procureur-generaal van Brussel zelf niet op de hoogte waren van het initiatief van de procureur des Konings. Zij zaten daarmee verveeld ten aanzien van mij, omdat ik een initiatief van een andere aard had genomen, in het bijzonder omwille van de commissie-Adriaenssens.

In het eerste arrest was de commissie-Adriaenssens al het voorwerp van... Blijkbaar vond niemand het een probleem dat in het eerste arrest al terecht werd aangegeven dat er ter zake een probleem was. Dat werd mij meegedeeld, waarschijnlijk om duidelijk te maken dat rond de commissie-Adriaenssens wellicht nog opvolgende stappen zouden worden gezet. Er is echter niks meer gebeurd. Het is totaal geblokkeerd gebleven, tot mijn grote frustratie. Dat wil ik herhalen.

Het meedelen van een arrest op zich is volgens mij niet onwettelijk of geen fout vanwege het openbaar ministerie in relatie tot de minister van Justitie, die de eerste gesprekspartner is. Zij onderhouden heel nauwe contacten met elkaar.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Uit de werkkaften blijkt niet op welke manier het arrest van 13 augustus is medegedeeld, maar wel op welke manier het arrest van 9 september is medegedeeld.

Stefaan De Clerck: Dat klopt.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Over het arrest van 9 september staat in de kaften *porté ce jour personnellement à MJ*, ofwel *ministre de la Justice*, vermoed ik. Dat gebeurde om 12.10 u.

"Porté ce jour personnellement au ministre de la Justice. Porté ce jour personnellement."

Dat werd dus per drager bezorgd, na een telefoontje van mevrouw Somers.

Khalil Auasti (PS): Je vous remercie, monsieur De Clerck. Je ne vais pas revenir sur tout ce qu'ont dit les collègues. Dans cette situation, le problème c'est que, quand vous êtes venu la dernière fois, nous vous avons posé des questions sur des courriers dont vous disiez ne pas vous souvenir, et vous avez demandé à avoir accès aux fardes de réserve et aux courriers afin de pouvoir vous souvenir. Maintenant que vous les avez consultés, vous savez ce qu'ils contiennent. Il y a d'autres éléments concernant des décisions de justice qui vous ont été communiqués par porteur. Là où il y a des dossiers dans les pièces, vous dites vous souvenir, mais, pour les autres, vous dites à nouveau ne pas vous souvenir de comment elles

vous sont parvenues alors même qu'elles vous sont parvenues anticipativement, sans avoir été communiquées au préalable aux parties.

Je me pose sincèrement des questions de savoir quels sont les souvenirs sélectifs que vous avez des communications que vous avez entretenues avec soit le parquet général, soit la magistrature assise dans ce dossier. Puisque, lorsqu'une partie bien définie vous communique des éléments, vous les communiquez immédiatement avec une mention "très urgent", en demandant d'accorder des soins particuliers, comme cela a été dit par le collègue Van Hecke, en disant qu'on accordera et qu'il faut définir quelles sont les suites judiciaires à réserver à ce dossier, ce qui s'apparente à plus que de la communication, très sincèrement.

Et puis, en retour... Je présume que comme ministre de la Justice vous entretenez des relations avec tout le monde, comme vous le dites, mais je suppose que ce n'est pas dans n'importe quelle affaire que vous avez reçu et que vous receviez, avant même les parties, des décisions par porteur à votre cabinet, pour en être tenu informé et pour en faire on ne sait quoi ici.

Cela devient un peu gênant, de se dire qu'il y a des souvenirs sélectifs qui s'éclaircissent au fil des pièces que vous consultez, mais qui continuent, finalement, à ne pas exister là où il n'y a pas de pièce. Admettez, monsieur De Clerck, qu'il y a un faisceau d'indices qui est tout à fait particulier, dans une affaire qui est très sensible, où vous – ou votre collaboratrice ou votre cabinet à tout le moins, dont vous étiez responsable puisque vous êtes responsable de votre collaboratrice – avez communiqué à des parties et avez reçu de ces mêmes parties des informations sensibles dans un dossier, et que vous en étiez titulaire.

À un moment donné, cela devient difficile d'entendre dire ici simplement "j'ai fait ce que je pensais faire", "j'ai juste communiqué" ou "je ne m'en souviens pas".

Stefaan De Clerck: U formuleert nu een hypothese. De correspondentie ligt voor. Zodra het dossier het voorwerp uitmaakte van huiszoekingen en inbeslagnames heb ik mij als minister van Justitie helemaal teruggetrokken uit de actie en publiekelijk gezegd dat ik het volgen van de procedure en de rol van de onderzoeksrechter respecteerde.

Mijn aandacht is blijvend gegaan naar de commissie-Adriaenssens. Daarvoor was ik veel gevoeliger, omdat ik daarvoor was tussengekomen. Er is mij niemand vanuit de kerk komen zeggen dat ik dit of dat moest doen.

Heb ik instructies gegeven aan het openbaar ministerie? Geen enkele. Heb ik informatie gevraagd? Ja. Als minister van Justitie heeft men informatie nodig. Dat is de normale gang van zaken.

Ik blijf daarbij en de correspondentie bevestigt dat er vragen om informatie zijn geweest, maar voor het overige laat ik hier niet selectief zaken weg of verzwijg ik geen zaken. Ik betwist de suggestieve taal die hier wordt gebruikt, alsof ik zaken bewust zou verzwijgen. Dat is niet het geval en ik betreur het dat dat op die manier wordt geformuleerd en dat er een perceptie wordt gecreëerd.

Dat was trouwens van bij het begin het probleem wat betreft de wijze waarop ik de samenwerking met het openbaar ministerie heb benaardstigd in het kader van de commissie-Adriaenssens, wat ik ook toegeef. Dat werd echter onmiddellijk geframed als zijnde een actie op verzoek van de kerk. Dat is op geen enkele manier het geval geweest. Er is geen enkele tussenkomst geweest, maar ook geen enkele intentie om iets vanuit de kerk te verdedigen.

De politieke houding ten opzichte van de slachtoffers en de commissie-Adriaenssens, die in uitvoering bracht wat professor Adriaenssens vroeger in rapporten had geschreven – namelijk een multidisciplinaire aanpak van slachtoffers – dat was mijn zorg. Daarvoor had ik mij geëngageerd en daardoor ben ik gefrustreerd geraakt over de wijze waarop de zaken verder zijn verlopen. Spijtig genoeg werd dat geframed als een actie ingegeven ter bescherming van de belangen van de kerk, wat dus – ik herhaal het – totaal onjuist is.

Oskar Seuntjens (Vooruit): Mijnheer De Clerck, bedankt voor uw komst naar onze commissie.

Op de meeste van onze vragen hebt u eigenlijk al wel grotendeels een antwoord gegeven, maar we willen nog even terugkomen op een uitspraak van de eerste keer dat u in deze commissie werd uitgenodigd. Ikzelf was daarbij trouwens niet aanwezig. Ik vervang vandaag collega Weydts.

In uw vorige hoorzitting zei u het volgende: "In mijn hoofd, in mijn politieke actie, is alles gestopt op het moment van het beslag. Dan is er bij Justitie een heel gebeuren, waarin ik niet meer ben tussengekomen. Er was veel debat in het Parlement. Ik heb mij voortdurend moeten verdedigen, voortdurend toelichting moeten geven. Daarom heb ik mij inderdaad moeten laten informeren, maar ik heb nooit instructies gegeven. Als ik de volledige tijdlijn opnieuw moet samenstellen van dag tot dag, met wie, wat en

wanneer, dan is het best mogelijk dat blijkt dat er daarvoor inderdaad een parlementair debat was of dat er parlementaire vragen zijn ingediend."

We zijn dat even nagegaan. U hebt overigens toegegeven dat 2010 een speciaal jaar was. Inderdaad, in dat jaar is de regering gevallen, waarop vervroegde verkiezingen volgden. Het gevolg van die verkiezingsperiode is dat er geen plenair vragenuurtje was tussen 1 april 2010 en 27 januari 2011. In de commissie voor Justitie waren er geen vragensessies tussen 21 april 2010 en 6 oktober 2010. Alle brieven en contacten waarover hier in de vorige hoorzitting werd gesproken, dateren wel precies uit die periode, meer bepaald uit de zomer van 2010. U zei in uw hoorzitting dat elke vraag naar informatie van het parket-generaal voor een stuk gelinkt kon worden aan parlementair debat. Nu stellen we echter vast dat in die periode geen parlementair debat heeft plaatsgevonden. Was uw uitspraak in de vorige hoorzitting een vergissing, of hoe reageert u daarop?

Stefaan De Clerck: Er zijn waarschijnlijk ook schriftelijke vragen geweest. Ik herinner me in elk geval dat er een belangrijk debat is geweest in de parlementaire commissie, in september. Ik weet nog dat er in september 2010 een zeer uitgebreid debat is geweest waar bepaalde collega's geïntervenieerd hebben. Dat rapport is dus te bekijken. Begin 2011, in januari of in februari, heeft er opnieuw een zeer lang debat plaatsgehad, precies over de commissie-Adriaenssens en de regeling van de werkzaamheden

Er bestaan twee zeer uitgebreide rapporten over die debatten. In de tussenperiode waren er verkiezingen, was er een regering in lopende zaken en startte het Europees voorzitterschap. Ik was eigenlijk... Dat is een zeer goed Europees voorzitterschap geweest, hoewel de regering in lopende zaken was. Alle energie ging toen eigenlijk naar dat Europees voorzitterschap. Vanuit het kabinet is dat uiteraard mee opgevolgd.

Ik heb zelf inderdaad weinig... Ik bedoel, er waren nog andere dingen die ook opgevolgd moesten worden. Het was ook de periode van de Salduzdebatten. Die Salduzdiscussie begon toen, over de bijstand door een advocaat, na een Europees arrest.

Er was toen ook het gerechtelijk landschap dat ik opgestart had, maar dat geblokkeerd zat. We waren al aan het kijken op welke manier... Er werden brieven geschreven aan het Parlement met als doel alle materie die klaar zat bij het kabinet Justitie om Justitie te hervormen via parlementsleden te laten indienen. We vroegen aan hen om het werk te doen.

Met andere woorden, er was eigenlijk nog zeer veel initiatief, op vele mogelijke manieren. Dat was inderdaad een bijzondere periode. U wijst er terecht op dat er in lopende zaken een andere methode was. Toch werden er toen schriftelijke vragen gesteld, denk ik. Er zou gekeken moeten worden welke schriftelijke vragen toen in de Kamer en in de Senaat werden gesteld. Ik zie in de correspondentie in elk geval de vraag van Giet, die toen is binnengekomen. Ik vermoed evenwel dat er ook nog andere vragen zijn geweest. Ik weet niet of die daarna gekomen zijn of niet, maar schriftelijke vragen waren in elk geval nog mogelijk.

Sophie De Wit (N-VA): Ik wil daarop even tussenkomen. Ik ben in mijn geheugen aan het graven. De vergadering waarin we een actualiteitsdebat hebben gehouden over de zaak-Vangheluwe, was mijn allereerste commissie voor Justitie ooit. Dat was meteen een heel bijzondere vergadering. Het is interessant om na te gaan wanneer die precies plaatsvond, want toen is het uitvoerige debat gestart. Mijnheer de minister, als u vragen krijgt vanuit het Parlement, begrijp ik ook dat u over informatie moet beschikken om te antwoorden. We stellen vanuit het Parlement inderdaad soms vragen over lopende dossiers.

Ik herinner mij dat het mooi weer was. De vergadering vond plaats in zaal 4, dat weet ik ook nog.

Stefaan De Clerck: Weet u nog wat u toen gezegd heeft ?

Sophie De Wit (N-VA): Dat weet ik allemaal niet meer.

Stefaan De Clerck: Joke, sorry.

Sophie De Wit (N-VA): Ik kwam van het Vlaams Parlement; het was een cultuurschock voor mij, maar dat doet niet ter zake.

Ik begrijp heel goed dat u informatie nodig had omdat de parlementsleden u vragen stelden. Dat is inderdaad voor een deel onze taak; dat doen wij. In dit geval zou ik willen verwijzen naar een ander citaat van de heer Nouwynck, die zei dat er een minimale toelichting is geweest vanwege de procureur-generaal te Brussel ten aanzien van u. De procureur-generaal was wel bezorgd over de vele vragen van het kabinet over de inhoud van een zaak in onderzoek. Ook de heer de le Court heeft blijkbaar geprobeerd u te zeggen dat het kabinet zich niet met de procedures mocht bemoeien. Ik begrijp dat u informatie moest geven aan de parlementsleden, maar als het parket-generaal zo reageerde... Zij zijn het ook gewoon

om veel vragen te krijgen, want ze leveren vaak de informatie voor de antwoorden op de vragen van het Parlement. Als het parket-generaal of de heer Nouwynck evenwel op een gegeven moment opmerkte dat de minister nogal veel informatie opvroeg, dan mag u niet verbaasd zijn dat wij daarover een vraag stellen. Was er, gelet op de context, al dan niet een excessieve inmenging, ja of neen? Het is onze opdracht om uit te zoeken of de uitvoerende macht zich niet te excessief heeft trachten te mengen in dit verhaal.

Ik heb uw antwoord gehoord. Ik begrijp het aan de ene kant, maar u voelt aan dat, als andere mensen vanuit het parket-generaal aangeven dat ze tot kalmte hebben moeten aanmanen, dat het toch wel heel delicaat was.

Stefaan De Clerck: Het was de eerste keer in mijn vele jaren als minister van Justitie dat ik op zo'n manier met het openbaar ministerie had samengewerkt om de regeling van de werkzaamheden te bekijken. Ik had dat nog nooit gedaan. Ik had nog nooit het College van procureurs-generaal samen met een externe partner samengebracht op mijn kabinet. Er was nog nooit vanwege het College van procureurs-generaal op verzoek van de minister een regeling van werkzaamheden met die commissie-Adriaenssens uitgewerkt. Dat was gecommuniceerd.

Enkele dagen later was er een dwarsrichting die compleet anders liep dan wat er met er het openbaar ministerie... Dat was – ik val in herhaling – voor mij uitzonderlijk. Voor het openbaar ministerie en voor (...) was dat ook uitzonderlijk. De procureur-generaal was niet op de hoogte van wat er gebeurde door de procureur des Konings. Het was allemaal uitzonderlijk. Was dat zo abnormaal dat dan gevraagd werd of dat in die methodiek paste of niet. Er was een regeling uitgewerkt, College van procureurs-generaal. Was dat nu conform of niet? Was dat in het voordeel van de slachtoffers, was mijn onderliggende vraag. Ja of nee?

Wat zou er gebeurd zijn mocht die commissie-Adriaenssens normaal hebben kunnen voortwerken? Niemand zal ooit op die vraag kunnen antwoorden, omdat het zich natuurlijk niet heeft voorgedaan. Maar ik had daar wel een ander idee of een andere droom over, namelijk dat in die moeilijke problematiek van volwassenen die zich zoveel jaren later outen en naar buiten komen, dat op een andere manier zou verlopen en dat de slachtoffers anders zouden worden behandeld, door vele specialisten. Ik had daar werkelijk hoge verwachtingen over, omdat ik het model wilde leveren van een vernieuwende aanpak om samen

de slachtoffers tegemoet te treden.

Toen dat aan diggelen werd geslagen, was dat voor mij een probleem. Ik had daar wel een probleem mee. Ik heb ook aan het openbaar ministerie verhelderd dat ik dat zeer spijtig vond. Dat had niks met de verdediging van de kerk te maken, dat had te maken met het feit dat een nieuwe methodologie niet werd uitgevoerd, eens te meer, zou ik zeggen. Dat was in tegenspraak met alle lessen die we in de periode-Dutroux hadden geleerd, met al onze rapporten, met al onze conclusies van alle onderzoekscommissies waarin werd aangeraden om de slachtoffers anders te behandelen, om die mensen hun verloop te laten bepalen. Zij hebben immers de keuze. Er is het medisch geheim. Al die mooie dingen, al die mooie woorden die we toen naar voren hadden gebracht, probeerde ik in overeenstemming te brengen met een politiek die legaal door het openbaar ministerie kon worden uitgevoerd. Dat werd zomaar aan diggelen geslagen.

Ik herhaal het iedere keer – ik weet het – maar ik wil alleen maar zeggen dat ik in die tijdsgeest en vanuit mijn functie als minister van Justitie, die ambitie had, maar dat is spijtig genoeg mislukt. Bepaalde advocaten zeggen dat ze de slachtoffers willen verdedigen, maar ik wilde de slachtoffers ook verdedigen, op een andere manier. Er zijn verschillende manieren om slachtoffers te behandelen. De methode die ik toen heb uitgetest, die ik tot stand had gebracht, is dus faliekant afgelopen, tot mijn grote spijt en ik denk ook tot grote spijt van veel slachtoffers.

Sophie De Wit (N-VA): Ik begrijp dat. De situatie was uiteindelijk ook wat ze was. U begrijpt echter toch ook dat wanneer uiteindelijk... Dat waren natuurlijk ook slachtoffers, die dan in die procedure betrokken waren, maar tegelijk ook niet betrokken waren. Dat is precies de clou van het hele verhaal. Hoe kwam het voor hen over dat u die arresten onmiddellijk kreeg? Dat waren namelijk slachtoffers die wel voor Justitie wilden komen. Ik begrijp dat er een aantal andere slachtoffers waren die dat op een andere manier wilden oplossen, maar anderen hebben andere keuzes gemaakt en zij kregen die informatie niet.

U begrijpt toch ook dat het voor hen geen evidentie was om te moeten vaststellen dat u dat onmiddellijk – nog voor iemand anders het wist – op uw bureau kreeg, ook al was u uiteraard minister. De mensen over wie het dan eigenlijk voor een groot stuk ging, wisten het niet. Had u dan vanuit uw bezorgdheid als minister niet de reflex om u af te vragen of de rest dat ook wist en of die arresten verdeeld werden?

Stefaan De Clerck: Was het embargo geen groter probleem dan het feit dat het aan de minister werd meegedeeld? Het was strikt vertrouwelijk. Men wist dat ik dat niet zou uitdelen, uiteraard. Maar was het embargo op zich niet meer het probleem?

Sorry, maar oordeel daarover. Dat was inderdaad in elk geval een heel vreemd element. Ik heb ook maar achteraf in het verslag gelezen hoe dat ontstond, het beroep, de hele discussie errond en de wirwar aan procedures in het hele dossier. Het is eigenlijk fenomenaal wat er allemaal gebeurd is in dat hele dossier. Het hoofdstuk embargo was voor mij een vreemd verhaal. Was het echter abnormaal dat de procureur-generaal iets meedeelde – zelfs een uitspraak – aan de minister van Justitie? Op zich is dat niet abnormaal of onwettelijk voor zover het embargo in zijn betekenis gerespecteerd wordt.

Sophie De Wit (N-VA): Ik heb even iets anders. U zei net in verband met de multiconfessionele werkgroep dat u die opdracht niet had gegeven. Daarna, toen u antwoordde op de vragen van collega Van Hecke, hebt u herhaaldelijk gezegd dat men met de werkgroep aan de gang moest. Ging dat dan om een andere werkgroep? Ik was even in de war en vraag me af wat u bedoelde.

Stefaan De Clerck: In de fameuze nota van het College van procureurs-generaal over de regeling van de werkzaamheden om met de commissie Adriaenssens een afspraak te maken over hoe de zaken zouden verlopen –het was geen convenant of protocol – waren er twee luiken. Eén deel ging over de best mogelijke manier om de dossiers bij het openbaar ministerie te brengen en dus de centralisatie en de coördinatie in hoofd van de federale procureur. Het tweede deel ging over de samenstelling van een werkgroep binnen het College van de procureurs-generaal die beschikbaar zou zijn om alle strafrechtelijke discussies en problemen die in het kader van dit onderzoek zouden rijzen, op te lossen. Ik heb het niet over het dossier an sich, maar het ging over vragen hoe er moest worden omgegaan met mogelijke discussies over het biechtgeheim, het beroepsgeheim, de scheiding tussen kerk en staat, en seksuele delinquentie. Giet en Visart de Bocarmé, twee procureurs-generaal, werden aangeduid om daarmee bezig te zijn. Dat noemde men de werkgroep.

In mijn eerste brief vroeg ik al onmiddellijk – Paule Somers tekende dat – "et afin de permettre au ministre de la Justice d'envisager si la saisine" – niet van de onderzoeksrechter – "du groupe de travail mis en place au sein du Collège des procureurs-généraux s'avère opportune."

De vraag was of de werkgroep die vanuit het College opgericht werd in de regeling van werkzaamheden, moest tussenkomen om het onderzoek van het onderzoek meteen te beoordelen. Het antwoord was dat het om een puur individueel dossier ging en dat dat niets te maken had met de problematieken die konden voorgelegd worden aan de werkgroep.

Dat was dus een totaal ander soort werkgroep, maar ook voor mij was het frustrerend dat er wel magistraten waren aangeduid van bij het College van procureurs-generaal om de problemen op te lossen die hadden kunnen rijzen. Er zijn wel problemen geweest, maar ze zijn nooit bij de werkgroep terechtgekomen. Ze werden binnen Justitie afgehandeld in het kader van de waterval aan procedures. Daar ben ik op geen enkele manier in tussengekomen.

Greet Daems (PVDA-PTB): Mijnheer De Clerck, ik vind het toch heel bijzonder dat u blijft herhalen dat het contact met het parket-generaal normaal was. U zegt dat er altijd contacten waren. Nochtans heeft procureur-generaal Marc de le Court hier iets heel anders verklaard. Die tegenstelling blijft dus bestaan. Hij zei dat hij weigerde te antwoorden op uw vragen, omdat hij niet wilde dat het team magistraten dat hij had samengesteld, verdacht zou worden van inmenging van buitenaf.

Stefaan De Clerck: U ziet toch welke contacten er geweest zijn, ik heb geen andere contacten. De briefwisseling is bekend, de contacten zijn bekend. Sommigen zeggen dat er te veel contacten zijn. De procureur-generaal zegt dat er weinig doorgegeven is. Zij zijn inderdaad zeer voorzichtig geweest en hebben niet voortdurend allerlei zaken medegedeeld.

U kunt dat van twee kanten beoordelen. Er is het feit dat er contact was, en zeker in de context die ik nu al verschillende keren herhaald heb. Ik had net een pittig debat gehad met het College. Er was een voorstel van het College, maar dat werd gedwarsboomd door een andere aanpak. Het was dan ook normaal dat ik met het College van procureurs-generaal en met de procureur-generaal van Brussel in het bijzonder contact had. Er was een probleem met de procureur des Konings van Brussel, er was geen contact. Het is normaal dat daar contacten waren om te bekijken hoe ik dat moest begrijpen. Er was een regeling voorzien en plotseling was er een heel andere werkelijkheid op het terrein. Dus rees de vraag hoe het verder moest.

U moet het echt op die manier begrijpen. Op 10 juni – denk ik – maakte ik een communiqué om transparant mee te delen hoe het ging gebeuren.

Ik was bijna fier. Die regeling was niet helemaal zoals ik wilde, maar goed, er was een regeling. Ik maakte dat bekend op 10 juni in een perscommuniqué. Ik legde dat uit. En enkele dagen later werden ik en het College van procureurs-generaal een beetje voor schut gezet. Er kwam toen een andere initiatief, waardoor zeer veel andere problemen ontstonden. Toen ontstond wat u hier nu moet analyseren. Waarom is dat zo ontstaan? Het begin is fundamenteel om goed te begrijpen wat mijn positie was, wat de positie was van de procureurs-generaal, wat blijkbaar de spanning binnen het openbaar ministerie was, waardoor er dingen verkeerd gelopen zijn.

Ik kan alleen maar zeggen dat contact tussen de minister en het College en de procureur-generaal een normale gang van zaken betreft. Ik ben die mensen geregeld tegengekomen. Dat belet niet dat zij hun volle verantwoordelijkheid behouden bij de uitoefening van hun individuele mandaat.

De voorzitter: Mijnheer De Clerck, ik dank u voor uw komst.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 12.04 uur.

La réunion publique de commission est levée à 12 h 04.

Na lezing, volhardt en tekent,

.....
Stefaan De Clerck